

Hin óða konan

Dálkingarplágan er eins og margar aðrar plágur, sum hitt nýmótans samfelagið dregur við sær í kjalarverri sínum. Sum vera man, hava vit, eins og tað mesta av heiminum, lætt við at taka í brúk alt nýtt, sum gevur bata, sum ger arbeiðið og lívið lættari.

Hetta gera vit uttan at geva møguligum fylgjum serligan ans, og hví ikki? Vit liva jú í eini broytingartíð, har broytingin hevur skund, og tú eigur at liva við tíðini, sum tikið verður til. Best man vera sum er, hví knarra um tað, tú ikki kann broyta, gloyv ikki, at núverandi kós fyr alt liv heimsins er tann, at bert nokur fá verða at gera av, hvussu øll hini skulu vera og liva.

Ðøpur framtíð, hugsar tú — gaman í, men tað eru ikki so fáir heimsspekingar, ið eru samdir um og stúra fyr, at nevndi hugsanarhátur verður at gerast meira og meira vanligur manna millum.

Hóast varin og atfinningarsamur, ert tú ikki eitt afturhalds- ella dapurskygnismenniskja. Hví taka alt fyr givið?

Nei, tibetur er okkara dálkingarplága ikki eitt fyrirbygd, ið er komið fyr at verða verandi — og tó — tað veldst um vilja okkara, um so skal vera. Dálkingin fær júst teir møguleikar, sum vit unna henni, men hon hevur heldur ikki fleiri ræsur enn tær, ið tú og eg unna, og sostatt er og verður spurningurin okkara, í hvønn mun vit ynskja dálking.

Tað verður ov drúgt her út í æsir at lýsa, hvat dálking merkir. Evni fevnir so vitt, at ein sundurgreinan lætt gevur tilfar til fleiri bókur, og her skal tí bert verða umrøddur litil partur av hesum stóra øki.

Føroya Kommunufelag hevur arbeiðið við renovatiónsmálinum — vist verður til tað arbeiðið og álit, sum arbeiðsbólkur felagsins hevur lagt úr hondum. Uppskotið fekk ikki eins góða undirtøku frá øllum limum felagsins, men vónandi verða menn at tosa seg til rættis og leggja tær patriotisku kenslur á hillina eina tíð, soleiðis at hugsanin um eina størri eind fer at verða framd.

Kjarnin í renovatiónsmálinum kommunufelagsins er hitt vanliga burturkastið frá sethúsum, sum eina ferð um vikuna verður savnað saman í posum

ella spannum og koyrt burtur.

Tað, sum her skal verða umrøtt, er alt hitt burturkastið, tað sum vanliga ikki endar í ruskiløtum. Her verður hugsað um bananskól, appelsinskól, tómar fløskur, tómar brennivinskassar, sigarettstumpar, tey fleiri hundrað sløgin av plast- og pappirsinnbjálvum og mangt, mangt annað, sum vit nærur øll kasta frá okkum, har vit standa soleiðis, at tað aftaná kann rekast fyri fótunum ella flúgva um nasar okkara.

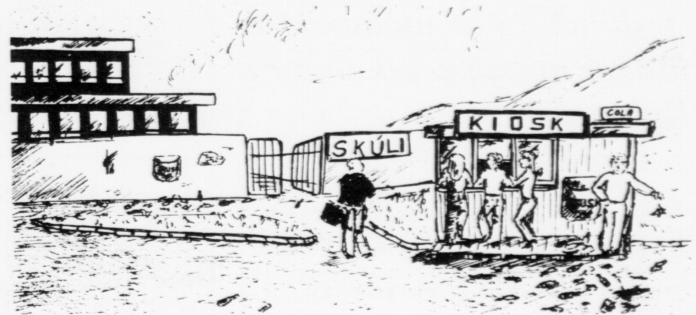
Onkur kann hava hug at yppa øksl og halda fyr, at ov nógv er gjort av, og hvat, feiðisjakk kommununnar kann sópa uppafur soleiðis, at køsturin ikki veksur okkum upp um

og vakra.

Tá ið ikki verður hugsað um skálkabregd, kunnu vit siga, at ongin okkara ynskir ta dálking, vit í tí dagliga fremja, og tí, og júst tí, eiga vit at steðga á og spyrja okkum sjálvi, hví hetta verður gjort, og hvussu ein annar og skilabetri atburður kann koma í staðin.

Tungt er at fáa gamlan hund upp at sita, men tað nýggja ættarliðið kann læna at traðka aðrar ræsur, um vit ynskja og vilja broyting. Ein slíkur vilji til at eira umhvørvinum er og verður kjarnin í øllum dálkingarspurningum.

Hvussu kann nú komast viðari, um vit kenna positivan vilja frá øllum síðum? Uttan dygjan stuðul frá skúla og for-

Ikki óvanlig sjón

Skúlin kann gera dálking til skyldubundna lærugrein. Í dag finnast bókur, rit og filmar um dálking, sum skúlin kann finna stóran stuðul í. Í hesum sambandi kann

Vit eldru, sum ikki longur traðka skúlagátt, kundu nomið tað neyðugu upplýsing gjøgnum bløð og útlarp. Eitt komandi myndavarp kundi somuleiðis gjort eitt stórt arbeiði á hesum øki.

Eitt árið hildu Havnarfólk ein ruddingardag — gott uppskot frá Sverra Egholm — fjøldin var við, og fleiri lastbilar koyrdu tonsatal av ruski út í Havnardal. Býurin var sum sloktur kálvur, tað andi av reinleika, og tú kendi teg væl. Men dagin eftir var ruddingardagsins innanbygda áheitan longu gloymd, aftur sá tú fjøldina blaka frá sær, ikki í ruskiløt, men helst alla aðra staðir — ein sjón, sum hjá mongum køvdi allan hug til onnur tiltøk umhvørvinum at bata.

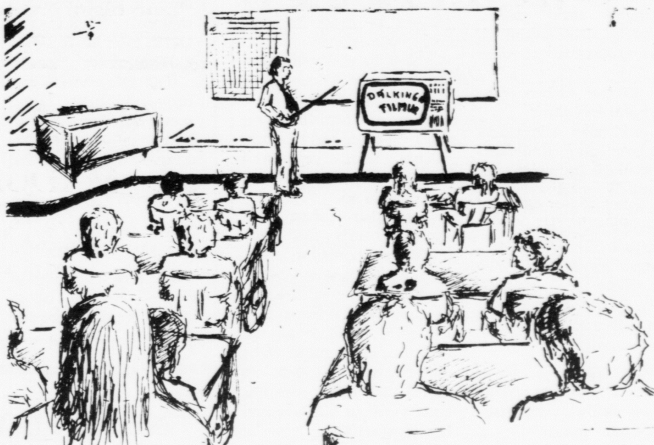
Demir um lagna atburð okkara á hesum øki eru mong: á ólavsku seinast sá eg eina rúkandi óða konu: hon var stóð i Kommunuskúlagarðinum: ísliga og veipandi tømdu hon lummar: og tú sást ruskið flúgva kring hana. Eg fekk ikki bara mær og spurdi tí, hvat tað var,

sum ørkymlaði. Við vónloysiseygnabrá svaraði hon: »Her hevur vælmeint fólk sett fram hópin av ruskiløtum innan skúlagarðin, men hóast tað so liggur næstan alt ruskið uttanfyri. Eitt er brennivinsóskilið, sum vit siggja á ólavsku, men har eru tibetur ikki øll við, men hesin køstur kann nærur tillutast øllum, ið her ganga, og so skal min partur so sanniliga heldur ikki liggja eftir, tá ið so skal vera her á landi!«

Skulu vit eins og nevnda kona skúgva spurningin burtur ella í felag seta í verk umskifti soleiðis, at uttandura umhvørvið verður líka væl umfarið sum tað innandura?

Eg hoyrði einaferð útlendingar, sum dvaldust nakrar dagar í Føroyum, tosa um, hvussu snotilig og væl umsitin tey føroysku heimini vóru. Við slíkari hugsan útlendinga í huga kundi verði spurt, um føroyingurin kanska, í røkiskapi, ger ov stóran mun á heimi og heimlandi.

Trygvi Fossdal Guttesen

Myndavarp innan skúlagátt kundi hjálpt

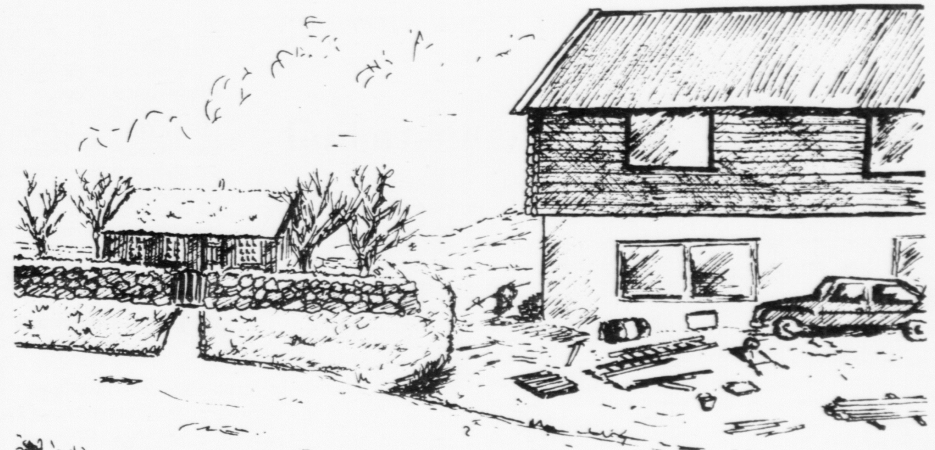
oyru. Jú! gaman í! men tað kann valla vera endamálið, og hertil kemur, at tað økið, ið sópað verður, er evarska litið í mun til tað, vit øll í felag dálka. Tann dálking, sum í dag er at siggja við strendur og í haga, er ein skelkandi vanvirðing fyri vøkru náttúru skaparans, ein vanvirðing, ið má steðga.

Vit siggja og kunnu lesa, at síður menniskjans at kasta frá sær, sum best ber til, er sera ymiskur landanna millum, og er hetta, tí tey ráðandi eru menniskju, og tey eru, sum kunnugt ymisk, summi geva reinfórnum stóran ans, onnur litlan og ongan.

Dálking hevur onki skynsamt endamál, og tann dálking, sum her verður hugsað um, verður ikki framd fyr at dálka, men meiri tí, at hetta er vorðin vani okkara, ein vandi, sum hvílir á líkasælu og óansni fyri tí reina

eldrum kann uppgávan gerast tung, men vilja hesi verða við, skuldi verið leikandi lætt at nátt á mál.

nevast, at eiðismenn hava brúkt film sum hjálparamboð, tá ið hesin spurningur hevur verið til viðgerðar, vit í bygdini.

Fyrr — Nú

Jákup Hjaltalin hevur gjort tekningarar